

Sint-Pieters-Woluwe**Gemeentelijk Ontwikkelingsplan - Basisdossier****Advies van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie****6 juli 2000**

Gelet op de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende de organisatie van de planning en de stedenbouw, en in het bijzonder de artikels 9 en 40 ;

Gelet op het besluit van de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 4 februari 1993 met betrekking tot de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie ;

Gelet op het basisdossier van het Gemeentelijk Ontwikkelingsplan van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe, overgemaakt aan de Commissie op 29 mei 2000 ;

Gelet op de als bijlage gaande adviezen van de volgende besturen en instanties :

- Bestuur voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, de Dienst Monumenten en Landschappen en de Dienst Planning ;
- Bestuur voor Uitrusting en Vervoer ;
- Bestuur van de Plaatselijke Besturen ;
- Brussels Instituut voor Milieubeheer ;
- Maatschappij voor Intercommunaal Vervoer van Brussel ;
- Koninklijke Commissie Monumenten en Landschappen ;
- Economische en Sociale Raad ;

Gelet op de hoorzitting van de vertegenwoordigers van de gemeente tijdens de voltallige zitting van 22 juni 2000 ;

Spreekt de Commissie op datum van 6 juli 2000 het volgende advies uit :

 Globaal Advies – Algemeenheden

Gelet op :

- *de uiterst complete en gedetailleerde beschrijving van de bestaande feitelijke toestand, uitgezonderd de economische analyse die tekort schiet;*
- *de uitwerking van een cartografische atlas van hoogstaande kwaliteit ;*
- *een degelijke analyse van de sterke en zwakke punten van de gemeente ;*

Onthoudt de Commissie de goede analyse en de kwaliteit van het basisdossier in zijn geheel. Ze merkt evenwel op dat de preciseringen inzake de doelstellingen en genomen maatregelen op verscheidene domeinen gedetailleerder zijn in de synthese dan in het verslag zelf.

Gelet op :

- *de geringe reactie van de bevolking en de economische actoren in het kader van het openbaar onderzoek betreffende het basisdossier (één enkele brief) ;*
- *de nood aan besprekingen en overleg met de buurgemeenten aangaande materies die het grondgebied van de gemeente overschrijden (de transgemeentelijke wijken, het verkeer,...) ;*

Stelt de Commissie zich vragen over die zwakke participatie van de bevolking en vraagt ze de gemeente om na te denken over middelen om de "stuwende krachten" van de gemeente nauwer te betrekken bij de debatten die in de toekomst gehouden zullen moeten worden in het kader van de procedure voor de verdere uitwerking van het Gemeentelijk Ontwikkelingsplan.

Tevens vraagt ze om de contacten met de buurgemeenten verder te onderhouden.

BEVOLKING

Gelet op :

- *de vaststelling van een daling van het aantal ingeschreven inwoners sinds het begin van de jaren '80 (onder meer als gevolg van de afname van de gemiddelde omvang van de gezinnen) ;*
- *de in het basisdossier gestipuleerde doelstellingen om het aantal ingeschreven inwoners te stabiliseren en jonge gezinnen met kinderen aan te trekken ;*
- *de problematiek van de niet-ingeschreven inwoners, wat voor de gemeente een inkomstenverlies betekent ;*
- *de doelstelling om een sociale verscheidenheid te handhaven die in het basisdossier niet sterk werd uitgewerkt met concrete maatregelen ;*

Hecht de Commissie globaal genomen haar goedkeuring aan de doelstellingen van de gemeente inzake bevolking. Ze vraagt evenwel dat de gemeente de maatregelen om die doelstellingen te verwezenlijken nauwkeuriger zou uitwerken door concrete acties te preciseren in het ontwerp van GemOP : permanente parallelle telling, doelgericht huisvestingsbeleid met meer aandacht voor het woningaanbod voor de lage en middeninkomens.

HUISVESTING

Gelet op :

- *het goed onderhouden woningenpark en het degelijke renovatieniveau in de gemeente ;*
- *de wil om grondreserves van de gemeente aan te wenden om het woningenpark uit te breiden, met onder meer het project voor de bouw van nieuwe kwaliteitswoningen in de Witte Vrouwenwijk ;*
- *het ontbreken van beduidende concrete projecten voor uitbreiding van het aantal toegankelijke woningen van het sociaal type, gezien de toename van het aantal personen dat voldoet aan de toelatingscriteria en de in het hoofdstuk "bevolking" gestipuleerde doelstelling om een sociale verscheidenheid te handhaven ;*

De Commissie vindt dat het niet enkel de taak is van de centrale gemeenten van het Brussels Gewest om te zorgen voor een verscheiden woningenpark, met inbegrip van woningen die toegankelijk zijn voor de middelhoge en lage inkomenscategorieën. Om tegelijkertijd de gewestelijke doelstellingen te verwezenlijken – zoals die uiteengezet zijn in het Gewestelijk Ontwikkelingsplan – inzake de stabilisering van de bevolking en een grotere aantrekkingskracht ten aanzien van de gezinnen met middelhoge inkomens en de huisvesting ook toegankelijk te maken voor de Brusselaars met een laag inkomen, is het belangrijk dat alle gemeenten de beschikbare middelen inzetten voor de uitbreiding van het aanbod van woningen die toegankelijk zijn voor een ruimer spectrum van inkomenscategorieën.

Bepaalde leden betreuren dat de gemeente het niet nodig heeft geacht om te wachten op de voltooiing van het globale denkwerk – over de huisvesting en de beleidslijnen van de gemeente op de andere domeinen – in het kader van de uitwerking van haar GemOP, voor de definitieve goedkeuring van het BBP van de Witte Vrouwenwijk. Met het oog op het algemene belang en op een zuinig grondbeleid, had men de urbanisatie van de site van de Witte Vrouwenwijk beter kunnen opvatten door de dichtheid van de geplande bouwwerken te verhogen, waarbij evenwel een kwaliteitsarchitectuur behouden wordt. Andere leden vinden niet dat de gemeente had moeten wachten op de uitwerking van het GemOP om het BBP goed te keuren.

ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

Overwegende dat de gemeente het globale banenvolume wil handhaven of zelfs wil doen toenemen ;

Overwegende dat ze de volgende maatregelen naar voor schuift om dat doel te verwezenlijken :

- de verderzetting van de acties ten behoeve van werklozen via de Gemeentelijke Dienst voor Tewerkstelling, de v.z.w. "Créemploi" en het Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap, de werkgelegenheidsbeurs enz. ;*
- het behoud en de heropleving van de traditionele handelskernen, met een sterkere beklemtoning van hun specifieke kwaliteiten, bezinning over de diverse mogelijkheden inzake de parkeergelegenheid en de toegang tot die kernen ;*
- de uitrusting van de nieuwe wijken met buurtwinkels, gegroepeerd in duidelijk afgebakende kernen, alsook van bepaalde bestaande wijken waar het commercieel aanbod momenteel ook te wensen over laat (zoals bijvoorbeeld de Konkelswijk) ;*

Ook al keurt ze die maatregelen goed en waardeert ze het analytische werk dat werd verricht met betrekking tot de handelskernen, toch betreurt de Commissie dat er geen denkwerk is verricht rond andere manieren om de werkgelegenheid te vergroten, zoals bijvoorbeeld via het beleid inzake grondbestemming : het aanduiden van wijken waar een grotere vermenging van functies wenselijk zou zijn enz.. Dat denkwerk over andere volutaristische beleidslijnen voor de economische ontwikkeling zou op gang kunnen worden gebracht door de uitwerking van een preciezere inventaris van de economische activiteiten. Zo'n inventaris ontbreekt in de atlas van het basisdossier.

VERFRAAIING, STEDELIJK LANDSCHAP, OPENBARE RUIMTE

Gelet op :

- het uitgebreide net van pleinen en wegen met bomen waarover de gemeente beschikt ;*
- het dynamisch beleid van Sint-Pieters-Woluwe op het vlak van de renovatie van de openbare ruimte : renovatieprogramma voor de wegen, onderhoud van de openbare ruimten, de wil om de barrière-effecten van de grote assen te verminderen, maatregelen om de snelheid van het verkeer in bepaalde wijken in te tomen ;*
- de in het basisdossier uiteengezette doelstellingen voor de verderzetting van de acties om de openbare ruimten te verbeteren en gezelliger te maken, om werk te maken van een globale aanpak, om de openbare ruimten opnieuw een identiteit te geven, om toe te zien op een degelijke cohabitatie tussen de verschillende gebruikers van de openbare ruimte en om die evenwichtiger te verdelen ten voordele van de niet-gemotoriseerde weggebruikers, om de openbare ruimte te opwaarderen als een leef- en ontmoetingsruimte... ;*

Uit de Commissie haar tevredenheid over de inspanningen van de gemeente inzake de verfraaiing van het stedelijk landschap en de opwaardering van de openbare ruimten. Ze keurt de doelstellingen goed die in het basisdossier worden uiteengezet en vraagt de gemeente om de programmatie te preciseren van de maatregelen en middelen die aangewend moeten worden in het kader van de verdere uitwerking van het GemOP.

PATRIMONIUM

Overwegende dat :

- belangrijke architecturale gehelen, zoals de woonwijken "Zwarte Pijnbomen" en "Witte Vrouwen", niet opgenomen zijn in het patrimonium ;*
- het basisdossier nog andere lacunes vertoont, zoals het feit dat geen rekening werd gehouden met het kleine patrimonium en het erfgoed van het interbellum ;*

Vraagt de Commissie om de analyse van het patrimonium te vervolledigen en daarbij rekening te houden met deze aspecten; meer algemeen vraagt ze om het erfgoed meer in de verf te zetten.

Ze neemt nota van de wil van het College van Burgemeester en Schepenen, zoals nog werd herhaald tijdens de hoorzitting van de vertegenwoordigers van de gemeente, om een complete inventaris uit te werken van alle goederen die deel uitmaken van het patrimonium. In dat verband zou het nuttig zijn om, enerzijds, het erfgoed dat beschermd is in het kader van de ordonnantie voor het behoud van het onroerend erfgoed en, anderzijds, het opmerkelijk erfgoed waarvoor de gemeente bijzondere beschermings- en beheermaatregelen overweegt, afzonderlijk te behandelen.

Tevens moeten de instrumenten en inventarissen die bestaan op gewestelijk niveau opgewaarderd worden, en dient het beleid inzake erfgoed te worden afgestemd op het beleid van de Dienst Monumenten en Landschappen van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

UITRUSTINGEN

Gelet op :

- *de intenties om de buurthandel te bevorderen en de ontwikkeling aan te moedigen van bepaalde kleine handelskernen in de wijken die momenteel over te weinig commerciële uitrustingen beschikken ;*
- *de grote dichtheid van onderwijsinstellingen – die een troef vormt voor de gemeente – waarvoor lacunes werden geregistreerd, onder meer op het vlak van de toegankelijkheid en de integratie in de wijken, de verkeersveiligheid en het milieu ;*
- *de aanwezigheid van een groot aantal grote sportinfrastructuren ;*
- *de bijzonder grote aandacht voor de inrichting van speelpleinen voor kinderen en voor hun vlotte toegankelijkheid en de intentie om hun statuut nog beter te beschermen ;*
- *het gebrek aan recreatie-uitrustingen voor jongeren in de gemeente ;*
- *de lacunes op het niveau van het cultureel en sociaal beleid ;*

Uit de Commissie haar waardering voor de inspanningen inzake de inrichting van kwalitatieve speelpleinen. Ze vraagt bijzondere aandacht voor de uitbreiding van het aanbod inzake uitrustingen en infrastructuur voor jongeren.

De Commissie betreurt de geringe aandacht voor het cultureel en sociaal beleid. Ze vraagt om daar iets aan te doen in het ontwerp van GemOP door na te denken over maatregelen om de culturele en sociale dynamiek in de gemeente te stimuleren.

Bovendien vraagt ze om in het ontwerp van GemOP het interessante denkwerk uit te breiden omtrent de structurering van de gemeente in wijken die worden bediend door handelszaken en andere buurtuitrustingen.

OPENBARE WERKEN

Gelet op :

- *de strijd van de gemeente tegen de overstromingen door de bouw van verschillende stormbekkens en de verdere inspanningen op dat domein, waarbij erop toegezien wordt dat alle inwoners even goed beschermd worden tegen overstromingen ;*
- *de doelstellingen met betrekking tot de wegen, zoals met name : aanpassing aan de modernisering en evolutie van het verkeer en betere inrichting van het wegennet en van bepaalde kruispunten, verbetering van het evenwicht tussen verkeer en wijkleven, de verdere aanpassing en uitvoering van het mobiliteitsplan voor de personen met een beperkte mobiliteit ;*
- *het debat dat de gemeente wil voeren over het beheer van de voetpaden, om een aantal zaken te verduidelijken met betrekking tot de aansprakelijkheid, ook op financieel vlak, aangaande het onderhoud en de herstelling van de voetpaden ;*

Uit de Commissie haar tevredenheid over de inspanningen van Sint-Pieters-Woluwe op het vlak van de openbare werken aan de rioleringen, de bouw van de stormbekkens enz., en keurt ze het gevoerde beleid goed. Ze hecht tevens haar goedkeuring aan de doelstellingen met betrekking tot de wegen en moedigt de gemeente aan om het nodige te doen voor de concretisering en verwezenlijking van die doelstellingen.

HET GROEN NETWERK

Gelet op de slechte leesbaarheid van bepaalde kaarten met betrekking tot het « leefmilieu », in het bijzonder de kaarten 22 (groene ruimten) en 24 (graad van ingroening per huizenblok en van de openbare groene ruimten), wat met name te maken heeft met het gebrek aan een register van de groene ruimten dat hun bestaande feitelijke toestand en hun statuut (bestaande rechtstoestand) beschrijft;

Gelet op het feit dat in het basisdossier het concept van het groen netwerk nauwelijks ontwikkeld wordt ;

Wordt gestipuleerd dat de gewestelijke groene en blauwe netwerken geïntegreerd zouden moeten worden in het netwerk van de gemeente, dat de voornaamste groene ruimten van het Zoniënwoud met elkaar verbindt. De Commissie heeft akte genomen van de wil van de gemeente om dat te doen in het kader van de uitwerking van het ontwerp van GemOP, zoals werd verklaard tijdens de hoorzitting van de vertegenwoordigers van de gemeente en van de ontwerpers.

In dit kader moet een complete inventaris worden opgesteld van de beschermde landschappen, waarbij ook niet vergeten mag worden om bepaalde belangrijke groene ruimten te vermelden zoals het Bronnenpark (beschermd) het park en de villa Gosset (beschermd), het park van de eigendom Blaton op de Bovenberg en het Monsantopark (bewaarlikt), het "Manoir d'Anjou"-park (op de inventaris) enz.

De Commissie vraagt dat het ontwerp van GemOP melding zou maken van de bouwrijpe zone van het Zoniënwoud en van de interessante gebieden van die bosrand, zowel vanuit biologisch als vanuit landschappelijk oogpunt. Het randgebied tussen de Halfuurdreef en de Duivenschiëting is bijzonder interessant. De grote beboste eigendommen tussen de Zwarte Pijnbomenlaan en de Grote Prijzenlaan, die vroeger deel uitmaakten van het Zoniënwoudmassief, zouden - dankzij de realisatie van een inventaris van de opmerkelijke bomen zoals werd voorgesteld in het basisdossier – hun woudkarakter moeten kunnen behouden en dus kunnen blijven fungeren als biotoop voor planten- en diersoorten die eigen zijn aan dat milieu van hoogbiologische waarde.

Met betrekking tot het Woluwepark bevindt zich in de Mostincklaan een terrein dat tot het park – gewestelijk patrimonium – behoort en wordt gebruikt als doorgang voor het onderhoud ervan. De Commissie vraagt om dat terrein (dat in het BBP wordt vermeld als bouwterrein) aan te geven als een groengebied op kaart 22 van het GemOP.

Voor de groene ruimten die toegankelijk zijn voor het publiek zou een gedifferentieerd beheer het mogelijk moeten maken de biologische verscheidenheid te bevorderen en een preventief beleid te voeren (bijvoorbeeld anticiperen op het gevaar voor vernieling door de wind of storm).

Wat het blauw netwerk betreft, wordt voor het beheer van de bedding en de oevers van de Woluwe gepleit voor een "zachte", ecologisch verantwoorde aanpak door milieuarbeiders, veeleer dan voor het gebruik van zware werktuigen, dit om de beschadiging te voorkomen van de vochtige gebieden van het Woluwedal, dat volgens de richtlijn van de Europese Unie « Fauna, flora, habitat » een « Bijzondere bewaarzone » is.

PREVENTIE, VERMINDERING VAN DE HINDER EN BEHEER VAN DE NATUURLIJKE RIJKDOMMEN

Overwegende dat de gemeente in het hoofdstuk « beleid inzake natuurlijke rijkdommen » verwijst naar het begrip van de duurzame ontwikkeling en de draagkracht daarvan beperkt tot het beheer van water, energie en afval ;

Overwegende dat de bekommernis om een duurzame ontwikkeling aan de basis ligt van het GewOP en niet beperkt blijft tot het milieubeleid ;

Men kan de duurzame ontwikkeling namelijk definiëren als een beleidsstrategie die tot doel heeft vooruitgang te boeken op de drie terreinen van de economie, het sociale en het leefmilieu, door doelstellingen te bepalen met betrekking tot de economische rendabiliteit, de sociale billijkheid en het behoud van het leefmilieu;

Overwegende dat de gemeente een actief beleid voert op milieuvlak (vermindering van hinder en pollutie, onder meer die veroorzaakt wordt door het verkeer; rationeel gebruik van de natuurlijke rijkdommen; dienst milieuvladvies...), maar geen precieze doelstellingen bepaalt en ook niet de middelen definieert die nodig zijn om de evolutie van de toestand te evalueren ;

Vraagt de Commissie dat het ontwerp van GemOP :

- het denkwerk omtrent de duurzame ontwikkeling niet zou beperken tot het milieulijk inzake het beheer van de natuurlijke rijkdommen, maar dit begrip daadwerkelijk zou beschouwen in samenhang met de andere domeinen. In dat verband zou het interessant zijn als de gemeente een duidelijk standpunt inneemt voor initiatieven die beschouwd zouden kunnen worden als een vooruitgang inzake de duurzame ontwikkeling en als een erkenning, door de lokale gemeenschap, van haar verantwoordelijkheid in de ontwikkeling van onze samenleving : ondertekening van het Verdrag van Aalborg (Europese campagne voor duurzame steden), goedkeuring van een plaatselijke Agenda 21 en uitwerking van een actieplan enz...
- sterker de nadruk zou leggen op de verbanden tussen het ontwikkelingsplan en de duurzaamheidscriteria, de uitwerking van kwantificeerbare doelstellingen, de meting van de evolutie van de toestand... .
- ambitieuzer zou zijn wat de doelstellingen betreft en concreter inzake hun verwezenlijking.

VERPLAATSINGEN

Overwegende dat :

- *werd vastgesteld dat het transitverkeer doordringt tot bepaalde woonwijken en dat de gemeente maatregelen wil treffen om het transitverkeer tegen te gaan ;*
- *de gemeente een herziening vraagt van de specialisatie van de wegen om de interwijkenwegen Lebonlaan en Baron De Castrostraat te herklasseren als wijkverzamelwegen en dat buslijn 36 door de Baron De Castrostraat passeert ;*
- *Sint-Pieters-Woluwe voorstelt om de interwijkenweg Prins Boudewijnlaan – Witte Vrouwenlaan te herklasseren als wijkverzamelweg;*

Hecht de Commissie weliswaar haar goedkeuring aan het beleid van de gemeente inzake het autoverkeer en het parkeren, maar staat ze niet gunstig tegenover voorstellen om straten die zich niet (helemaal) op het grondgebied van de gemeente bevinden, te herklasseren.

De Commissie staat overigens niet gunstig tegenover het voorstel om de Prins Boudewijnlaan en de Witte Vrouwenlaan te herklasseren, omdat het gaat om een interwijkenverbinding tussen Woluwe en Wezembeek, op de grens van het Gewest.

Gelet op :

- *de goede bediening van de gemeente door het openbaar vervoer (meerdere metrostations aan de uiterste punten van de gemeente) ;*
- *de wil van de gemeente om de complementariteit aan te moedigen tussen de verschillende netten en wijzen van het openbaar vervoer, om de reissnelheid te verbeteren, om de frequenties te verhogen, de kwaliteit van de service en de uitrusting van de stations en haltes te verbeteren enz. ;*
- *de huidige modernisering van tramlijnen 39 en 44 en het voorstel om ze door te trekken van Montgomery naar Merode ;*
- *de plannen voor de uitbreiding van tramlijn 94 in eigen baan, van het Wienerplein langs de Vorstlaan en de Woluwelaan naar het noorden van het Gewest en naar Zaventem, een uitbreiding die de gemeente Sint-Pieters-Woluwe aanmoedigt ;*

Treedt de Commissie het beleid en de voorstellen van de gemeente bij inzake het openbaar vervoer. Zoals bevestigd wordt in haar advies over het ontwerp van GBP, staat de GOC gunstig tegenover het plan voor de aanleg van een parallelweg voor het openbaar vervoer in de tweede kroon van het Brussels gewest. Ze vraagt Sint-Pieters-Woluwe om overleg te plegen met de buurgemeenten in het kader van de uitwerking van

de gemeentelijke ontwikkelingsplannen en de gemeentelijke verplaatsingsplannen om dit project te concretiseren.

Gelet op :

- *de nodige aandacht van de gemeente voor de voetgangersverplaatsingen : verbetering van de voetgangerstrajecten, studie van wandelroutes om de verplaatsingen van personen met een beperkte mobiliteit te bevorderen ;*
- *de aanwezigheid van enkele grote lanen (Tervurenlaan, Woluwelaan en Vorstlaan) die belangrijke breuken vormen van het stadswefsel, alsook de noodzaak om het barrière-effect van die grote assen te beheren ;*
- *de aanwezigheid van onderbrekingen in de fietsroutes en fietspaden (Woluwepark, Tervurenlaan, Madoulaan, Manoir d'Anjoulaan, Vogelenzang,...) ;*

Keurt de Commissie de aanpak van de gemeente goed ten gunste van het trage verkeer en moedigt ze haar aan om snel de nodige maatregelen te nemen om te zorgen voor continuïteiten en de barrière-effecten van de grote assen te verminderen.

De Commissie vraagt meer aandacht in het ontwerp van GemOP voor de realisatie van woonerven. Ze neemt nota van de wil van de gemeente - die werd geuit tijdens de voltallige zitting - om geleidelijk aan de wegen aan te passen ten einde de zones 30 in de gemeente uit te breiden, dit naar aanleiding van de vele vragen van bewoners.

De Commissie onthoudt eveneens de goede intenties van de gemeente - geuit tijdens de hoorzitting - om het fietsverkeer te verbeteren : de onderbrekingen van de fietstrajecten verhelpen, zorgen voor betere verbindingen met de uitrustingen en de scholen in het noorden (plateau van Stokkel). Bovendien vraagt de Commissie bijzondere aandacht voor de verbetering van de oversteekplaatsen voor fietsers en het opstellen van de eenrichtingswegen voor fietsverkeer in beide richtingen.

Tevens moeten de kaarten inzake de verplaatsingen geactualiseerd worden en moet overleg worden gepleegd met het Gewest en de buurgemeenten aangaande de fietsroutes.